

CSONGRÁD-CSANÁD VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

KTO-azonosító: 121129-2-10/2024.

Ügyiratszám: CS/Z02/10423-25/2023.

Ügyintéző: dr. Kiss Renáta

Papdi-Lázár Enikő

Szenes Róbert

Retek Zoltán

Kovács Réka

Darók Roland

Vida Éva

Huszár Edit

Lóránt Gyula

Kisné Oláh Gréta

Tel.: +36 (62) 681-673

Tárgy: Szentesi Energia Kft., Balástya 0342/2,
és /3 hrsz., homokbánya, előzetes vizsgálat

Hiv. szám: -

Melléklet: -

HATÁROZAT

A Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal, mint környezetvédelmi feladat- és hatáskörben eljáró hatóság a **Szentesi Energia Kft.** (6724 Szeged, Trafó köz 5.; KÜJ: 103932145) képviseletében Kalmár Krisztián környezetvédelmi szakértő által 2023. november 15-én – a *Balástya 0342/2, /3 hrsz-ok alatti területen homokbánya létesítése tárgyában* – benyújtott előzetes vizsgálati dokumentáció alapján megállapítja, hogy a tervezett tevékenység - mely a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. számú mellékletének 19. pontja [„Egyéb bányászat (amennyiben nem tartozik az 1. számú mellékletbe), kivéve az önállóan létesített ásványfeldolgozó üzemet méretmegkötés nélkül”] szerint minősül - engedélyezését kizáró ok merült fel, ezért a hatóság megállapítja, hogy az adott tevékenység kérelem szerinti megvalósítására engedély nem adható.

Szakkérdés vizsgálata:

- örökségvédelmi szakkérdésben, így különösen kulturális örökség (nyilvántartott műemléki értékek, műemlékek, műemléki területek védelme, nyilvántartott régészeti lelőhelyek, védetté nyilvánított régészeti lelőhelyek, régészeti védőövezetek) védelmére kiterjedően:*
 - A hatóság megállapítja, hogy a megküldött kérelem a kulturális örökség védelme jogszabályban rögzített követelményeinek a kérelemben foglaltak szerint **nem felel meg.**
- környezet-egészségügyi szakkérdésben, így különösen a környezet- és település-egészségügyre, az egészségkárosító kockázatok és esetleges hatások felmérésére, a felszín alatti vizek minőségét, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságát, felhasználhatóságát befolyásoló körülmények, tényezők vizsgálatára, lakott területtől (lakóépülettől) számított védőtávolságok véleményezésére, a talajjal, a szennyvizekkel, veszélyes hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények érvényesítésére, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére kiterjedően:*

- A mellékelt dokumentációból megállapítható, hogy a tárgyi területeken bányászati tevékenységet fognak folytatni ásvány, illetve építési nyersanyag kinyerése céljából. Balástya területén lévő tanyák némelyike rendelkezik talajvizes kúttal és az arra megépített egyedi vízkezelő berendezéssel. A tevékenység helyszíne közelében található helyrajzi számú ingatlanokon lévő tanyaépületek ivóvízzel való ellátottságáról a Hatóságnak nincs tudomása. Felszíni folyóvíz a területtől kb. 2 kilométer távolságra, illetve attól távolabb két felszíni víz található. A tervezett bánya környezetében lévő földeket mezőgazdasági céllal hasznosítják, amelyek műveléséből adódó terhelésnek a közelben élőkre gyakorolt hatása állandónak mondható. A bányászati tevékenységből származóan magasabb porképződésre lehet számítani. A tevékenység eredményeképp közvetett módon egyéb hulladék keletkezhet, a szállítójárművek, munkagép használata, működése, karbantartása következtében esetlegesen kémiai szennyezés történhet (pl: olaj és üzemanyag folyás). Ezen esetleges szennyezés esélye megfelelően karban tartott, jó állapotú járművek és gépek használatával, a szennyezett közeg elkülönítésével és szakszerű ártalmatlanításával minimálisra csökkenthető. Az ingatlanon munkavégzést ellátó személyek tartózkodási, tisztálkodási, szociális szükségletének kielégítésére mobil konténer, illetve lakókocsi fog szolgálni. Az általuk termelt kommunális hulladék tárolását biztosítják, azt a tevékenységet végző vállalkozás telephelyére szállítják ahonnan közszolgáltató veszi át. A kommunális szennyvíz elhelyezése, tárolása majd ártalmatlanításra való elszállítása a vállalkozás által megoldottnak mondható. A por és pollenkoncentráció növekedés ellensúlyozására tervezett intézkedések várhatóan nem eredményeznek egészségkárosító hatást. A keletkező hulladékot fajtája és jellege szerint elkülönítetten szükséges gyűjteni, az annak kezelésére szakosodott szolgáltatónak átadni. A tevékenység során minden elvárható védőintézkedést szükséges megtenni annak elkerülése érdekében, hogy a felszín alatti és feletti vízbe ne kerülhessen szennyeződés és a tevékenység környezeti ártalmat ne okozzon, az emberi egészségre ne jelentsen veszélyt.
3. *A hulladékképződés megelőzését szolgáló intézkedések, a hulladékkezelésre vonatkozó jogszabályi követelmények teljesítésének, a hulladékgazdálkodási előírások alapján a technológiából származó környezetterhelések kockázatának, a tevékenység végzése során képződő hulladék elhelyezésének, a hulladék kezelésének megfelelőségének, továbbá a hulladékgazdálkodásból eredő környezeti kockázatoknak, valamint építésnél az építési és a bontási hulladékok kezelésének vizsgálata:*
- Az előzetes vizsgálati dokumentáció alapján hulladékgazdálkodási szakkérdés szempontjából jelentős környezeti hatás nem várható, ezért a hatóság hulladékgazdálkodási szempontból a tevékenység megkezdéséhez környezeti hatásvizsgálat elvégzését nem tartja indokoltnak.
4. *növény- és talajvédelmi szakkérdés, így különösen a termőföldre gyakorolt hatások vizsgálata:*
- Az előzetes vizsgálati dokumentáció elfogadása talajvédelmi szempontból javasolható.
 - A beruházás (homokbánya nyitás) a talajt, mint környezeti elemet, elfogadható mértékben kívánja igénybe venni; talajvédelmi szempontból nem feltételezhető jelentős környezeti hatás (rekultiváció után vizes élőhely).

- A beruházást úgy kell megtervezni és megvalósítani, hogy az érintett termőföldeken a talajvédő gazdálkodás feltételei ne romoljanak, továbbá a környezeti hatások a környező termőföldek, vizek minőségében kárt ne okozzanak.
- A beruházás megvalósítása során a beruházó köteles gondoskodni a humuszos termőréteg megmentéséről és hasznosításáról.

5. *a termőföld mennyiségi védelmének követelményei vizsgálatára kiterjedően:*

- A tervezett beruházás termőföldet nem érint, így az nem tartozik a termőföld védelméről szóló 2007. évi. CXXIX. törvény hatálya alá.
- A tevékenység megvalósítása során fokozottan figyelni kell arra, hogy szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági használatát a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza.
- A fenti előírások következetes betartása mellett az előzetes vizsgálati tervdokumentációban leírtak alapján, az ingatlanügyi hatóság termőföld mennyiségi védelmével kapcsolatos szakkérdésben a „Balástya, 0342/2 és 0342/3 hrsz. alatti ingatlanokon létesítendő homokbánya” tárgyú eljárás során az előzetes vizsgálati dokumentáció elfogadásához feltételekkel hozzájárul.

*

Szakhatósági állásfoglalás:

Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály 35600/6063-3/2023.ált. számú állásfoglalása:

„A Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztályának fenti számú megkeresésére a „Balástya 0342/2, 0342/3 hrsz. alatti területen homokbánya létesítése” tárgyú előzetes vizsgálati eljárásában

szakhatósági hozzájárulásomat nem adom meg.

Jelen szakhatósági állásfoglalás más jogszabályi kötelezettség alól nem mentesít.

Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 55. § (4) bekezdése értelmében a szakhatóság döntése az eljárást befejező döntés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.”

*

A jelen döntés a közléssel végleges és végrehajtható, ellene közigazgatási úton további jogorvoslatnak helye nincs.

Az érdekelt a döntés ellen jogsérelemre hivatkozással közigazgatási pert indíthat.

Az erre irányuló kereset a döntés közlésétől számított 30 (harminc) napon belül, a Szegedi Törvényszékhez címezve, a döntést hozó hatóságnál (a Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály – 6726 Szeged, Derkovits fasor 7-11.) nyújtható be.

A keresetlevélben meg kell jelölni a döntéssel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények és bizonyítékok előadásával, és a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet.

Gazdálkodó szervezet (ideértve az egyéni vállalkozót is), valamint a jogi képviselővel eljáró fél a keresetlevelet joghatályosan, kizárólag szabályszerűen előterjesztett elektronikus formában, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló törvényben meghatározott elektronikus úton (e-Papír szolgáltatás útján: <https://epapir.gov.hu>) terjesztheti elő, a „Közigazgatási szerv határozatának bírósági felülvizsgálat iránti keresetlevél benyújtása” ügytípus választásával.

Jogi képviselő nélkül eljáró felperes a keresetlevelet jogszabályban meghatározott nyomtatványon is előterjesztheti.

A bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, ha azonban a felperes tárgyalás tartását kéri, úgy erről a keresetben kell nyilatkoznia. Ennek elmulasztása miatt igazolásnak nincs helye.

A közigazgatási per eljárási illetéke 30 000 Ft, azonban a keresetre illetéket leróni nem kell, mert a közigazgatási bírósági eljárásban a felet tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

A keresetlevél benyújtásának a döntés végrehajtására nincs halasztó hatálya, azonban a bíróságtól az eljárás során bármikor azonnali jogvédelem kérhető.

Az ügyfél az eljárás 250 000 Ft igazgatási szolgáltatási díját befizette, egyéb eljárási költség nem merült fel.

INDOKOLÁS

A Szentesi Energia Kft. képviseletében Kalmár Krisztián környezetvédelmi szakértő 2023. november 15. napján a Balástya 0342/2, /3 hrsz-ok alatti területen homokbánya létesítése vonatkozásában *a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet* (a továbbiakban: R.) szerinti előzetes vizsgálati dokumentáció elbírálása iránti kérelmet nyújtott be a környezetvédelmi hatósághoz (a továbbiakban: hatóság).

Az előzetes vizsgálati dokumentációt áttanulmányozva a hatóság megállapította, hogy a tervezett tevékenység során nem várható jelentős környezeti hatás, **ezért levegő- és zajvédelmi-, hulladékgazdálkodási-, földtani közeg védelmi-, illetve természetvédelmi szempontból a tevékenység megkezdéséhez környezeti hatásvizsgálat elvégzése nem szükséges.**

A létesítmény kialakításának azonban az alábbiak szerint kizáró oka van:

- a szakhatóságként eljáró Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály vízvédelmi, vízgazdálkodási szempontból nem adta meg a hozzájárulást, továbbá
- örökségvédelmi szempontból az ügyfél nem teljesítette a hatóság CS/Z02/10423-12/2023. számú hiánypótlásra felhívó végzésében foglaltakat.

A hatóság a kérelmet érdemben megvizsgálva megállapította, hogy az hiányos, mivel nem tartalmazza a döntéselőkészítő örökségvédelmi hatástanulmányt, valamint a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt.

A hatóság örökségvédelmi szempontú, CS/Z02/10423-19/2023. számú hiánypótlási felhívására az ügyfél a mai napig **nem készítette el és nem nyújtotta be** a döntéselőkészítő örökségvédelmi hatástanulmányt.

A hatóság természetvédelmi szempontú, CS/Z02/10423-19/2023. számú hiánypótlási felhívására az ügyfél 2023. december 18-án megküldte a Natura 2000 hatásbecslési dokumentációt.

A tervezett beruházás helye:

Érintett ingatlan: Balástya 0342/2, 0342/3 hrsz.
 KTJ: 103022698
 Terület kiterjedése: 12 ha 8.282 m²
 A bányatelek fedőlapja: +92,00 mBf
 A bányatelep alaplappja: +84,0 mBf
 Ásványi nyersanyag: Homok (1453)

Geodéziai sarokpontok EOv koordinátái:

A határvonal töréspontjai	EOV_x [m]	EOV_y [m]	Z [mBf]
1	118 211,54	718 029,25	92,00
2	118 373,73	718 197,01	91,50
3	118 403,61	718 227,84	91,75
4	118 584,30	718 216,10	92,00
5	118 671,87	718 301,11	91,75
6	118 782,55	718 202,97	91,50
7	118 696,46	718 104,39	92,00
8	118 612,18	718 009,05	92,00
9	118 551,41	717 940,88	92,00
10	118 532,86	717 920,15	92,00
11	118 495,94	717 879,30	92,00
12	118 441,87	717 928,66	92,00
13	118 431,53	717 939,01	92,00
14	118 360,07	717 862,78	92,00
15	118 340,62	717 850,91	92,00
16	118 325,77	717 852,40	92,00
17	118 311,39	717 863,17	92,00
18	118 250,34	717 982,66	92,00
19	118 219,11	718 021,76	92,00

Tervezett beruházás:

A bányászati tevékenység lakossági és ipari fejlesztési igényeket elégít ki, Szeged és vonzáskörzetének homok-agyag igényének ellátását biztosítja a földtani készlet erejéig. A bányából kitermelt homokot elsősorban az építkezéseknél hasznosítják habarcskészítésre, vagy vakolás céljára, emellett alkalmas töltésanyagként is.

A területen feltárt ásványi nyersanyag rétegcsoportokból a középső alkalmas feltöltési célokra, a legkedvezőbb minőségű homok a terület ÉNy-i sarka közelében található, ettől D-re és K-re romlik a minősége.

A kutatási eredményeket tekintve a feltárt terület két horizontálisan elkülöníthető egységre (blokkra) osztható. A H1 Mv blokk műrevaló készletet, a H2 NMv blokk nem műrevaló készletet tár fel. Az előbbi blokk a beruházással érintett terület nyugati, míg a H2 NMv blokk a keleti területeit öleli fel.

A H1 Mv jelű blokk műrevaló készletére átlagosan 1 m fedő vastagságot számítottak, melyben a 0,6 m vastag talaj is benne van. A H1 tömb védőpillére a műrevaló homokból 110.500 m³, a meddő anyag pedig 206.500 m³.

A H2 NMv blokk homok vagyona vastag fedő alatt, csekély vastagsággal települ. A H2 tömb védőpillére a műrevaló kevert ásványi nyersanyagból 93.400 m³, az ebben a térrészben lévő meddő 54.500 m³.

A kutatófúrások eredményei alapján a H1 Mv tömb változó agyag-iszap tartalommal jól osztályozott szemcsemegoszlású, de finomszemű homok került feltárára, míg a H2 NMv blokk finomabb szemű, erősen kőzetlisztes, agyagos, meszes-agyagos, változékonyképződmény, mely nem tekinthető produktívnak. A célzott homokbányászat szempontjából a H2 NMv blokkot meddőnek minősítették.

A haszonanyag felett, átlagosan 0,6 méterig található talajként megjelenő futóhomok és fluvioeolikus homok lepel, melyen – vélhetően a beépítésből származó – építési törmelék is található. Ez alatt a réteg alatt fekszik az oxidált, talajvízszint alatt redukált, limonitfoltos kőzetlisztes finomszemű homok, amely az ásványi nyersanyagot adja. A legalul elhelyezkedő redukált, homokos, agyagos kőzetliszt, oxidált mészsizapos kőzetliszt, agyag adja a DNY- i részen a feküt. Az ingatlan ÉK- i részén ez a réteg jelenik meg a teljes rétegsorban, melyet meddőnek minősítették.

A legkedvezőbb minőségű homok a kutatási terület ÉNy-i sarka közelében található, ettől D-re és K-re egyaránt romlik a minőség és a bányaföldtani adottságok is kedvezőtlené válnak a homok vastagság csökkenése, a fedő vastagság növekedése miatt.

A talajvíztükröt jellemzően 1,92-3,0 méteren ütötték meg, átlagosan 2,45 m mélységben (89,6 mBf) érték el azt. Tárgyi területen 2 kutató furatban nem jelent meg a talajvíz a talpmélységig, mely 4-6-8 méternek adódott furatonként.

A bánya nyitását előzetes becslések szerint 2024 évre datálják azzal, hogy rögtön a beruházás megkezdésének évében előzetes tervek szerint biztosítottá válik a teljes kapacitáskihasználás is.

A tevékenység megvalósításának időszaka: 2024. év

Az üzemeltetés tervezett időszaka: 10-15 év

Termelési és szállítási időszak: március 01. – november 30.

Éves szállítási mennyiség: 51.597 m³

A dokumentáció tartalmilag és formailag megfelelt a R. előírásainak.

A R. 3. § (1) bekezdés a) pontja értelmében, a környezethasználó előzetes vizsgálat iránti kérelmet köteles benyújtani a környezetvédelmi hatósághoz, ha olyan tevékenység megvalósítását tervezi, amely a 3. számú mellékletben szerepel.

A tervezett beruházás a R. 3. számú mellékletének 19. pontja - „Egyéb bányászat (amennyiben nem tartozik az 1. számú mellékletbe), kivéve az önállóan létesített ásványfeldolgozó üzemet méretmegkötés nélkül” - alá sorolható.

A környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Rendelet) 5. § (2) bekezdése alapján „környezetvédelmi hatóságként - ha kormányrendelet másként nem rendelkezik - a területi környezetvédelmi hatóság jár el.” A Rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében „területi környezetvédelmi hatóságként vármegyei illetékességgel - az e bekezdésben foglalt kivétellel – a vármegyei kormányhivatal jár el.”

A hatóság a R. 3. § (3) és (4) bekezdése alapján a kérelem és a dokumentáció benyújtását követően a hivatalában és a honlapján közzétette a közleményt, továbbá a vonatkozó iratokat – közhírré tétel céljából – megküldte a tevékenység telepítése szerinti önkormányzat jegyzőjének.

A közlemény Balástya Nagyközség Jegyzőjének tájékoztatása szerint 2023. november 21. napjától közzétételre került, mellyel kapcsolatosan észrevétel nem érkezett.

*

A hatóság szakkérdésekkel kapcsolatos megkeresése a Rendelet 11. § (1) bekezdés alapján történt.

A szakkérdések vizsgálatát tartalmazó szakvéleményekben foglaltakat a rendelkező részben előírta a hatóság.

1. Az örökségvédelmi szakkérdés vizsgálatának indokolása:

„Az örökségvédelmi hatóság megállapította, hogy a tárgyi ingatlanon korábban régészeti kutatás nem folyt, felszíni leletszóródás vizsgálatára a korábbi funkciója (állattartó telep) nem volt alkalmas. Fentiekre tekintettel a tervezett bányatelek megállapításához a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018 (IV.9.) Korm. rendelet (továbbiakban Kr.) 87. § (4) bekezdés a) és b) pontja alapján döntéselőkészítő örökségvédelmi hatástanulmány szükséges.

A hiánypótlási felhívást követően a kérelmező meghatalmazott tervezője (Uniterv Kft.) ügyféli nyilatkozatot küldött, amelyben előadta, hogy a kért szakanyagot nem készítették el.

*Az örökségvédelmi hatóság a döntéselőkészítő örökségvédelmi hatástanulmányt a bányatelek fektetését megelőző előzetes vizsgálati eljáráshoz a fenti jogszabály alapján írta elő, tekintettel arra, hogy a szakanyag hiányában a kérelem nem bírálható el. A talajvíz alóli kitermelés más hatóság általi tilalma és a vízkészlet gazdálkodási szempontok betartása / betartatása nem része a régészeti örökségvédelmi szakkérdés Kr. 87-88. §-ában foglalt tartalmi fogalmának, így erre hivatkozással a szakanyag elkészítése alól **felmentés nem adható.***

Fentiekre tekintettel az örökségvédelmi hatóság az engedély megadásához **nem járul hozzá.**

Az örökségvédelmi hatóság hatáskörét és illetékességét a szakkérdés tekintetében a Kr. 3. § (1) bekezdés a) pontja határozza meg. Az örökségvédelmi szakkérdést a hatóság a Rendelet 87.§ (1) bekezdése, és 88.§-ban meghatározott szempontok szerint vizsgálta.”

2. A hulladékgazdálkodásra vonatkozó szakkérdés indokolása:

„A Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztálya a 2023. november 17. napján érkezett CS/Z02/10423-6/2023. számú megkeresésében a hulladékgazdálkodási hatóság (a továbbiakban: hatóság) nyilatkozatát kérte szakkérdés tekintetében a Szentesi Energia Kft. képviseletében Kalmár Krisztián környezetvédelmi szakértő (Uni-Terv 2005 Környezetvédelmi Kft.) által – Balástya 0342/2, /3 hrsz. alatti területen homokbánya létesítése tárgyában – benyújtott előzetes vizsgálati eljárás lefolytatása kapcsán.

Az előzetes vizsgálati dokumentáció alapján a hatóság az alábbiakat állapította meg:

A bányavállalkozás Szeged és vonzáskörzetének homok-agyag ellátása céljából tervezi üzemeltetni a bányát. A bányából kitermelt homokot elsősorban az építkezéseknél hasznosíthatják habarcskészítésre, vagy vakolás céljára, de az kiválóan alkalmas töltésanyagnak is. A tervezett tevékenység célja, a bányászat folyamatosságának, ezáltal a megrendelők homok igényeinek biztosítása a készlet erejéig.

A tervezett tevékenység a 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3. sz. melléklete alapján a környezetvédelmi hatóság előzetes vizsgálatban hozott döntésétől függően környezeti hatásvizsgálatra kötelezett tevékenységnek minősül.

Az ingatlanon lévő humuszt depóniákba hordják, melyet a rekultivációhoz használnak fel. A területen bontási munkálatok elvégzésére nem kerül sor, azon épületek, építmények nem találhatóak. A gépek szervizelését külső munkavállaló végzi, így veszélyes hulladék keletkezésével nem kell számolni, havária estében a jogszabályi követelményeknek megfelelően gyűjtik, majd engedéllyel rendelkező vállalkozásnak adják át.

A telephelyen munkát végző munkavállalók tevékenysége során települési hulladékhöz hasonló kommunális hulladék keletkezhet (várható maximális mennyisége 0,5 t/év), ami közszolgáltatás keretein belül kerül majd gyűjtésre, illetve elszállításra.

A hatóság hatáskörét a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 3. számú melléklet 17. pont B oszlopa, illetékességét a hulladékgazdálkodási hatóság kijelöléséről szóló 124/2021. (III. 12.) Korm. rendelet I. § (2) bekezdése állapítja meg.”

3. A környezet-egészségügyi szakkérdés vizsgálatának indokolása:

„A fentebb leírtakat figyelembe véve, valamint a vonatkozó jogszabályok betartása mellett a tervezett bányászati tevékenység – a környezet- és település-egészségügyre, a felszín alatti vizek minőségére, egészségkárosítás nélküli fogyaszthatóságára, felhasználhatóságára, lakott területtől (lakóépülettől) számított védőtávolságokra, a talajjal, a szennyvizekkel, veszélyes hulladékokkal kapcsolatos közegészségügyi követelmények érvényesítésére, az emberi használatra szolgáló felszíni vizek védelmére kiterjedően – valószínűsíthetően nem jelent kockázatot.

A Hatóság a nyilatkozatát a nemdohányzók védelméről és a dohánytermékek fogyasztásának, forgalmazásának egyes szabályairól szóló 1999. évi XLII. törvény, a kombinált figyelmeztetésekről, valamint az egészségvédelmi bírság alkalmazásának részletes szabályairól szóló 39/2013. (II. 14.) Korm. rendelet, a hulladékgazdálkodási közszolgáltatás körébe tartozó hulladékkal kapcsolatos közegészségügyi követelményekről szóló 13/2017. (VI. 12.) EMMI rendelet, a fertőző betegségek és a járványok megelőzése érdekében szükséges járványügyi intézkedésekről szóló 18/1998. (VI.3.) NM rendelet, a kémiai biztonságról szóló 2000. évi XXV. törvény, a veszélyes anyagokkal és a veszélyes készítményekkel kapcsolatos egyes eljárások, illetve tevékenységek részletes szabályairól szóló 44/2000 (XII. 27.) EüM. rendelet, a munkahelyek munkavédelmi követelményeinek minimális szintjéről szóló 3/2002. (II. 8.) SzCsM-EüM együttes rendelet, a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet, az építési munkahelyeken és az építési folyamatok során megvalósítandó minimális munkavédelmi követelményekről szóló 4/2002. (II. 20.) SzCsM-EüM együttes rendelet, a rezgésepozíciónak kitett munkavállalókra vonatkozó minimális egészségi és munkabiztonsági követelményekről szóló 22/2005. (VI. 24.) EüM rendelet, a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. törvény vonatkozó előírásai alapján adta ki.

Hatáskörét és illetékességét az egészségügyi hatósági és igazgatási tevékenységről szóló 1991. évi XI. törvény 2.§ és 4.§-ai, a fővárosi és vármegyei kormányhivatal, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatal népegészségügyi feladatai ellátásáról, továbbá az egészségügyi államigazgatási szerv kijelöléséről szóló 385/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 4.§, és 7.§-ai, valamint a 2. melléklet 128-132. pontjai és a fővárosi és vármegyei kormányhivatalokról, valamint a járási (fővárosi kerületi) hivatalokról szóló 568/2022. (XII. 23.) Korm. rendelet biztosítják.”

4. A termőföldre gyakorolt hatások vizsgálatának indokolása:

„A dokumentáció szerint a bányászati tevékenység termőtalajra gyakorolt legjelentősebb hatása a termőterület nagyságának a csökkenése.

A beküldött dokumentáció a beruházás, homokbányászati tevékenység, talajt, termőföldet érő hatásaival kellő mértékben foglalkozik. A környezeti hatástanulmánnyal szemben a talajvédelmi hatóság talajvédelmi szempontból kifogást nem emel, javasolja annak elfogadását.

A rendelkező részben foglalt kikötések teljesülése mellett a beruházás megvalósulása során talajvédelmi érdekek nem sérülnek. A rendelkező részben foglalt kikötéseket a talajvédelmi hatóság a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 43. § (1)–(3) és 48. § (2) bekezdései és az 50. § (2) bekezdés b) pontja alapján tette meg.

A nyilatkozatot a 314/2005. (XII.25.) Korm. rendelet, a 2007. évi CXXIX. törvény, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény, valamint a 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet, továbbá a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet előírása és a beküldött dokumentáció alapján adtam ki.”

5. A földvédelmi szakkérdés vizsgálatának indokolása:

„A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény (továbbiakban: Tfv.) 8. § értelmében:

„8. § (2) A szakhatósági állásfoglalás kialakítása során figyelemmel kell lenni továbbá arra, hogy a szakhatósági eljárás tárgyát képező földrészletekkel szomszédos termőföldek megfelelő mezőgazdasági hasznosítását a tervezett tevékenység, létesítmény ne akadályozza.

A fentiek tekintetében az ingatlanügyi hatóság, a vonatkozó jogszabályi előírások következetes betartásának figyelembe vétele mellett az előzetes vizsgálati dokumentáció elfogadásához feltételek kikötése nélkül hozzájárult.

A nyilatkozat a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 71/2015. (III. 30.) Korm. rendelet 28. § (1) bekezdése alapján az 5. melléklet 1. táblázat B oszlopában meghatározott szakkérdések tekintetében, az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényben, a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény 8. § (1), (2), 9. §, 10. § és 11. § foglaltakon alapul.”

*

A szakhatóságot az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése alapján kereste meg a hatóság 2023. november 17-én.

A szakhatóság állásfoglalásában található előírásokat a határozat rendelkező része tartalmazza.

A Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály szakhatósági állásfoglalásának indokolása:

„A Csongrád-Csanád Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály hatóságomra 2023. november 17. napján beérkezett megkeresésében a Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság, mint területi vízügyi és vízvédelmi hatóság szakhatósági állásfoglalását kérte a Szentesi Energia Kereskedelmi Kft. (6724 Szeged, Trafó köz 5.) képviseletében Kalmár Krisztián környezetvédelmi szakértő kérelmére indult, „Balástya 0342/2, 0342/3 hrsz. alatti területen homokbánya létesítése” tárgyú előzetes vizsgálati eljárásában.

Az 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése és 1. melléklet 9. táblázat 2. és 3. pontja alapján, előzetes vizsgálati eljárásban annak elbírálására, hogy a tevékenység

- vízellátása, a keletkező csapadék- és szennyvíz elvezetése, valamint a szennyvíz tisztítása biztosított-e,
- vízbázis védőterületére, védőidomára, jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők-e,
- az árvíz és a jég levonulására, a mederfenntartásra milyen hatást gyakorol,
- kapcsán a felszíni és felszín alatti vizek minősége, mennyisége védelmére és állapotromlására vonatkozó jogszabályban, illetve határozatban meghatározott előírások érvényesíthetők-e

az első fokú eljárásban a területi vízügyi hatóságot szakhatóságként jelöli ki.

Az eljáró hatóság rendelkezésre bocsátotta a Kalmár Krisztián, Faggyas Szabolcs (Uni-Terv 2005 Környezetvédelmi Kft.) által a tárgyi témában készített Előzetes Vizsgálati Dokumentációt (EVD), mely alapján az alábbiakat állapítottam meg:

A TERVEZETT BERUHÁZÁS FŐBB JELLEMZŐI:

A tervezett bánya alapadatai:

A tervezett bányaterület nagysága: 12 ha 8282 m²
 A tervezett fedőlap: + 92,0 mBf.
 A tervezett alaplap: +84,0 mBf.

A tevékenység megkezdésének tervezett időpontja: 2024. év
 Az üzemeltetés tervezett időszaka: 10-15 év

Kitermelési technológia:

Az első lépésben a teljes igénybevételre tervezett területet letermelik +90, 6 mBf. szintre, majd a kitermelést folytatják a +84,0 mBf. szintig a rekultiváció során megadott 4 db vizes élőhely területén.

A talpsíkok, a kitermelendő és a visszatöltendő mennyiségek:

Vizes területek száma	Pillérrel csökkentett területe m ²	Teljes mennyiség a +84,0 mBf.-ig m ³	Nyersanyag mennyisége m ³	Talpsík szintje mBf.	Visszatöltési menny. a +88,6 mBf. szintre m ³
1.	22 370	147 642	147 642	84	102 902
2.	20 360	134 376	103 836	85,5	63 116
3.	16 932	111 751	111 751	84	77 887
4.	25 737	169 864	118 390	86	66 916
Összesen	85 399	563 633	481 619		310 821

Tájrendezés (rekultiváció):

A rekultiváció során 4 db vizes élőhely kialakítása tervezett a meddő visszatöltésével. A vizes élőhelyek összterülete 11,3 ha.

VÍZELLÁTÁS, SZENNYVÍZ-, CSURGALÉKVÍZ-, CSAPADÉKVÍZ-ELVEZETÉS:

A dolgozók ivóvíz ellátását palackos vízzel oldják meg.

A területen mobil WC kerül felállításra, tartályos vízellátással. A keletkező kommunális szennyvizet arra jogosult személy engedéllyel rendelkező szennyvíztelepre szállítja ártalmatlanítás céljából.

Az alkalmazottak a munkafelvételt a vállalkozó telephelyén kezdik meg, és a műszak végeztével is oda térnek majd vissza, így a fürdési lehetőség számukra ott lesz biztosítva.

Technológiai szennyvíz, szennyezett csapadékvíz nem keletkezik.

A víz alól kitermelt homok a bánya területén a partfal mentén kerül víztelenítésre, oly módon, hogy a jövesztett ásványvagyon a partfal mentén kerül átmeneti deponálásra, ahonnan annak víztartalma a tóba visszafolyva, visszaszivároghva csökkenthető a szállításra alkalmas ún. „földnedves” állapotig.

Az ingatlanra hulló tiszta csapadékvizek a burkolatlan felületeken helyben elszikkadnak.

VÍZBÁZIS VÉDŐTERÜLET ÉRINTETTSÉGE:

A bánya területe ivóvízbázis védőidom- védőterületet nem érint.

A TERVEZETT BERUHÁZÁS VÁRHATÓ HATÁSA FELSZÍNI ÉS FELSZÍN ALATTI VIZEKRE:

Felszíni víz:

Az érintett ingatlanok környezetében egy felszíni vízfolyás és két felszíni víz található, az alábbiak szerint:

- Fehértó- Majsai főcsatorna, mely a bánya területétől K- re, a mintegy 2 km- re található. A főcsatorna a környék fő vízgyűjtője. Medre időszakosan kiszárad (időszakos vízfolyás). Ezek alapján ennek a vízfolyásnak a bányatelek talajvizének utánpótlására nincs hatása.
- A felszíni állóvizek a szintén K- re DK- re, mintegy 2, 55 km- re fekvő Balástyai I. tározó, és a mintegy 4 km- re fekvő Ósze-szék.

Felszíni víz szempontjából közvetlen és közvetett hatásterület nem került lehatárolásra. Az ingatlanon folytatott tevékenység hatásait felszíni- és időszakos vízfolyásoknál nem lehet kimutatni.

Felszín alatti víz:

A térség fekü térképe szerint az első vízzáró réteg 15-20 m-es mélységben található. A környező tanyák vízellátása egyedi kutas. A tanyák kútjai az első vízzárótól mélyebb réteget kb. 30-45 m mélységközött csapolnak, így az első víztartó réteggel közvetlen kapcsolatban nem állnak. A kialakuló vízfelület párolgásából adódó közvetett vízkivétel a környező tanyák vízellátását nem fogja befolyásolni.

A 2021. évi kutatás során a talajvíz a felszíntől 1,9-3,0 m között, átlagosan 89,6 mBf-i szinten jelentkezett a lemélyített fúrásokban. A területen a kiáramlási területek jellegzetességei figyelhetők meg:

Az üzemeltetés során a területen a víz alóli kotrás miatt depresszió alakul ki, ami a bányató felé mutató szívó hatást jelent. A tavak összterülete 10,6 ha.

Éves párolgási veszteség: $26\,557\text{ m}^3/\text{év}$

A homokbánya létesítésével érintett területnek a felszín alatti víz állapota szempontjából történő besorolása: a 219/2004. (VII.21.) Korm. rendelet 7. § (4) bekezdés szerint országos területi érzékenységi térkép alapján a rendelet 2. sz. melléklet 2. a) pontja szerinti **érzékeny terület** (azok a területek, ahol a csapadékból származó utánpótlódás sokévi átlagos értéke meghaladja a 20 mm/évet).

A bánya alaplapja a térségre jellemző talajvíz szint alatt került megadásra, így a bányászati tevékenység során az átlagosan 5,6 m vízszloppal létre jövő tavakból az elpárolgó vízmennyiség miatt a **tavakat egyértelműen fogyasztó vízhasználat jellemzi, amely a víztest mennyiségi állapotára tekintettel kockázatosnak minősül. A bánya felhagyását követően ez az állapot továbbra is fennmarad, mivel a bányameddő a tavakba kerül visszatöltésre, mely során 4 db 1,0 m mélységű tó marad vissza.**

A talajvíztükrtől elérő és az azt használó bányató által keltett depresszió a környező mezőgazdasági területeken helyi vízszintsüllyesztéséhez vezethet, a környező területhasználatokra káros hatása lehet. A száraz, csapadékszegény időszakban a nyílt vízfelület párolgás további talajvízvesztéséget, állapotromlást okoz a felszín alatti víztest Magyarország Vízgyűjtő-gazdálkodási Tervében meghatározott „gyenge” mennyiségi állapotában.

A tervezett bánya a Duna-Tisza közti homokhátság igen vízhiányos területén K-i peremén létesülne, ahol a mezőgazdasági és ökológiai célú vízpótlásra jelentős állami beavatkozások tervezettek a vízhiány csökkentése érdekében. A bánya megnyitása ezen társadalmi, vízpolitikai törekvésekkel ellentétes hatásokat vált ki.

Az eljárás során a vízügyi hatóság kérte a felszín alatti vízkészletek vagyongazdálkodójának, az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóságnak (ATIVIZIG) az EVD-re alapozott nyilatkozatának megszerzését, benyújtását. Az ATIVIZIG nyilatkozatát 006560/0006/2023. számon adta meg. **A nyilatkozatban az igazgatóság a vagyongazdálkodói nyilatkozat benyújtására vonatkozó kérelmet elutasította, tekintettel arra, hogy a homokbánya létesítését vízkészlet gazdálkodási szempontból nem támogatja.**

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet (Favir.) 9. § (5) b) pontja alapján a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken akkor végezhető olyan tevékenység, amelynek következtében a fedőréteg eltávolítása révén felszínre kerül a felszín alatti víz, ha biztosított az (1) bekezdés és a 10. § (1) bekezdés szerinti előírások teljesülése.

A Favir 9. § (1) b) pontja alapján a felszín alatti vizek jó mennyiségi állapotának biztosítása érdekében a tevékenység nem vezethet a felszín alatti víztest kémiai és fizikai állapotromlásához.

A szakhatósági megkeresés mellékleteként megküldött engedélyezési tervdokumentációban, hiánypótlásban foglaltak, és a fentiek alapján megállapítottam, hogy a tervezett tevékenység – a hatáskörömet érintő szakkérdések tekintetében – **a felszín alatti vizek mennyiségi védelme érdekében nem engedélyezhető.** Az előzetes vizsgálat során a tevékenység engedélyezésével kapcsolatban kizáró ok merült fel, ezért szakhatósági hozzájárulásomat nem adtam meg.

Az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 2. § alapján hatóságom szakhatósági állásfoglalását a megkeresés beérkezését követő naptól számított tizenöt napon belül köteles megadni.

Az Ákr. 50.§. (5) bekezdés b) pontja értelmében az ügyintézési határidőbe nem számít be - ha függő hatályú döntés meghozatalának nincs helye - az ügyfél mulasztásának vagy késedelmének időtartama.

A szakhatósági megkeresés 2023. november 14. napján érkezett hatóságomra. A megkereséshez feltöltött dokumentáció érdemi vizsgálatát követően megállapítottam, hogy az hiányos, ezért 35600/6063-1/2023.ált. számú, 2023. november 27. napján kiadott végzésben tényállás tisztázásra szólítottam fel az ügyfelet. A végzésben foglaltaknak az Uni-Terv 2005 Környezetvédelmi Kft. 2023. december 05. napján eleget.

Hatóságom szakhatósági állásfoglalását a fenti ügyintézési határidőn belül adta ki.

Jelen szakhatósági állásfoglalást az Ákr. 55. §-a (1), (2) bekezdése alapján adtam.

A szakhatósági állásfoglalás elleni önálló fellebbezés Ákr. 55. § (4) bekezdése zárja ki.

A vízügyi hatóság illetékességét a vízügyi igazgatási, valamint a vízügyi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 2. sz. melléklet 11. pontja állapította meg.

Szakhatósági állásfoglalásomat az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, valamint 1. számú melléklet 9. táblázat 2. és 3. pontjában foglaltak alapján, a hatályos jogszabályok figyelembe vételével adtam ki.”

*

Várható környezeti hatások:

Üzemelés:

A homokbányászati tevékenység külszíni fejtéssel történik a tárgyi bányaterületen.

Lefedés

A művelés során, a megközelítőleg 0,6 m vastagságban lefedéssel eltávolításra kerülő humusz és a nem műrevaló ásványvagyron az ingatlan É-i, ÉK-i felén kerül deponálásra (zajárnyékoló funkciót is betöltve). A termőtalaj letermelése lánctalpas dózerral, illetve homlokrakodóval történik, a telepi anyagmozgathoz pedig tehergépjárművet használnak.

Kitermelés és rakodás

Az első lépésben a teljes igénybevételre tervezett területet letermelik +90,6 mBf szintre. Azt követően víz alóli kotrással folytatják a kitermelést +84,0 mBf szintig a 4 vizes élőhely területén. A bányatavak összterülete 10,6 ha. A tevékenység során a vizes területre kapott elméleti talpsíkot tervezik visszatölteni +88,6 mBf szintre, tekintettel arra, hogy a vízmélység +89,6 mBf szinten van és ez alá egy méterrel kell visszatölteni a tavakat. A vizes területeken történő haszonanyag kitermeléssel összefüggő adatokat az alábbi táblázat tartalmazza:

Vizes terület	Pillérrel csökkentett terület [m ²]	Teljes mennyiség a +84,0 mBf-ig [m ³]	Nyersanyag átlagvastagsága +90,6 mBf alatt [m]	Nyersanyag mennyiség [m ³]	Talpsík szintje mBf	Visszatöltési mennyiség a +88,6 mBf szintre [m ³]
1	22.370	147.642	7	147.642	84	102.902
2	20.360	134.376	5,5	103.836	85,5	63.116
3	16.932	111.751	7	111.751	84	77.887
4	25.737	169.864	5	118.390	86	66.916
Összesen	85.399	563.633		481.619		310.821

A munkálatok alatt a fedőn tartózkodó alsókotrásra alkalmas jövesztő-rakodó gépek, vagy a fekűn lavírozó, felsőkotrásra alkalmas jövesztő-rakodó gépek használatára kerül sor, mely mindig a fejtési technológia igényeitől függ. Víz alóli kotrás esetén – kizárólag kifogástalan állapotú – alsó kotrásra alkalmas jövesztő-rakodó gépet alkalmaznak.

A víz alól kitermelt homok a bánya területén, a partfal mentén kerül átmenetileg deponálásra „földnedves” állapotig víztelenítés céljából.

A bánya művelése során a termelést a kiszállítás ütemében végzik, elkerülve a készletezést és az újabb rakodási munkálatokat.

Szállítás

A kiszállítást a bányavállalkozó, vagy a homok megrendelője fogja végezni. A fuvarozás tervek szerint 13 m³ kapacitású szállító járművekkel történik, várhatóan a bányatelek 11-19 pontokkal határolt oldaláról. A szállítási útvonal az 5422. számú főutat, valamint az M5-ös autópályát érinti.

Felhagyás:

A tevékenység befejezését követően a létesítmények, úgymint iroda és WC konténerok, az ingatlanról kiszállításra kerülnek. A bányaművelés felhagyását követően rekultivációra kerül sor, ahol a humusz visszaterítésre kerül. A bányagödör rézsűjét minimum 1:3 lejtésűre alakítják ki. A tájrendezéssel továbbá sekély vizes élőhely kialakítása tervezett, ahol fészkelő madárfajok, szikes életközösségek megtelepedése is lehetséges. A rekultiváció vonatkozásában figyelembe vételre kerül, hogy a bánya lemélyítése a talajvízszint alá 1 méterrel történjen, amely mozaikosan történhet mélyebb szintekre úgy, hogy a meddő visszatöltésével a sekély vizes élőhely kialakítására a feltételek adottak legyenek. 4 db terület került kijelölésre, amely vizes élőhelyként szolgálna.

Létesítés, üzemelés:

Levegőtisztaság-védelem:

A létesítés várható hatásai:

A benyújtott dokumentációban foglaltak szerint a tervezett bányaművelés megkezdése előtt a humuszos fedőréteg eltávolítása szükséges. A letermelést lánctalpas dózerrel, illetve homlokrakodóval végzik, az anyagmozgatáshoz pedig tehergépjárművet használnak. A munkafolyamatok idején egyszerre egy földmunkagép és egy tehergépjármű üzemel a területen. A tervezett tevékenység légszennyező hatásait a dokumentáció vizsgálta, az várhatóan nem fog számottevő változást előidézni a környezeti levegő minőségében.

Az üzemelés várható hatásai:

Tervek szerint kitermelés és szállítás március 1. és november 30. közti időszakban várható, átlagosan naponta 21 fordulóval számolva. A kitermeléshez 1 db markoló-kotró és/vagy dózer üzemeltetése szükséges.

A várható légszennyező anyag kibocsátás csökkentése végett az alábbi intézkedéseket tervezik:

- A szállításban csak olyan gépjármű vesz részt, mely rendelkezik érvényes környezetvédelmi felülvizsgálati lappal (zöldkártya).
- A szállítás során a földnedves állapotú rakományt úgy rögzítik, hogy az a szállítás során levegőterhelést ne okozzon.
- A bányaterületen a felesleges üresjáratot kerülik.
- A szállítási útvonalakon a haladási sebességet 20 km/h-ban maximalizálták, melyre a szállítási útvonalon fel is hívják a figyelmet.

- A kitermelt humusz, ill. bányászati haszonanyag környezetszennyezést kizáró (diffúz kiporzást) tárolásáról gondoskodnak, amennyiben deponálásra sor kerül.

A beruházás várható légszennyező hatásait a dokumentáció vizsgálta, a vonatkozó határértékek várhatóan teljesülnek.

A dokumentáció vizsgálta továbbá a beruházás és az éghajlatváltozás kapcsolatát az üvegházhatású gázok kibocsátása, az éghajlati tényezőkre vonatkozó lehetséges hatások és a klímaváltozás tervezett létesítményekre gyakorolt hatása szempontjából.

Zaj- és rezgésvédelem:

A tevékenység a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Zajr.) hatálya alá tartozik.

A tervezett bánya Balástya belterületétől Ny-DNy-i irányban, légvonalban mintegy 4,5 km-re helyezkedik el mezőgazdasági üzemi (Gm) területen. A bányaterület az 5422 számú, Balástya-Forráskút összekötő útról, Balástya felől az M5-ös autópályán áthaladva közelíthető meg.

Az ingatlan közvetlen környezetében gazdasági célú erdőterületek (Eg), egyéb mezőgazdasági területek (Me) és tanyás (Mt) övezetek húzódnak.

A legközelebbi tanyaépületek:

A 0339/8 hrsz. alatti épület a bánya ÉNy-i telekhatárától kb. 70 m-re található. Az épület védendő homlokzata DNy-i és DK-i.

A 0334/2 hrsz. alatti épület a bánya DK-i telekhatárától kb. 170 m-re található, a bánya K-i sarka irányában. Az épület védendő homlokzata DNy-i és DK-i.

A 0368/8 hrsz. alatti épület a bánya DNy-i telekhatárától kb. 170 m-re található. Az épület védendő homlokzata DNy-i és DK-i.

Bányaművelés csak nappali időszakban történik. A haszonanyag kitermelésnél diesel üzemű bányagépek, a rakodásnál markológép üzemel.

A létesítmény üzemeléséből eredő környezeti zajterhelés lehetséges mértékét a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet (a továbbiakban: KvVM-EüM együttes rendelet) 1. számú melléklete (üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken) által előírt zajterhelési határértékek határozzák meg.

A bánya területe az 5422 sz. összekötő útról leágazó 0353/1 hrsz. alatti aszfaltburkolatú úton közelíthető meg. A szállítási útvonal mentén lévő legközelebbi védendő épület a 0356/6 hrsz. alatt található, az út tengelyétől kb. 13 m-re. Az épületnek van az út felé néző védendő homlokzata.

A bánya és a védendő épületek közötti terület sík, talaja hangelnyelő tulajdonságú. A védendő épületnek van az út felé néző védendő homlokzata.

A legnagyobb szállítási forgalom 42 nehéz tehergépkocsi/nap (21 forduló).

A számítások alapján a legnagyobb szállítási forgalom mellett a 0356/6 hrsz. alatti épületnél a zajterhelés nem haladja meg a KvVM-EüM együttes rendelet 3. számú melléklete szerinti (a közlekedéstől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken) a zajterhelési határértékeket.

A napi szállítójármű forgalom a szállítási útvonalakon jelentős zajszintemelkedést nem okoz. A számítással meghatározott zajszint emelkedés mértéke 0,1 dB.

A tényleges zajvédelmi hatásterület állandóan változik, ahogy a műveletek tényleges helye változik a telephely területén belül.

A felülvizsgálati dokumentáció számításai szerint a Zajr. 6. §-a alapján meghatározott zajvédelmi hatásterületen lesznek védendő épületek.

A Zajr. 9. § (1) bekezdése alapján: „A környezetbe zajt vagy rezgést kibocsátó létesítményeket úgy kell tervezni és megvalósítani, hogy a védendő területen, épületben és helyiségben a zaj- vagy rezgésterhelés feleljen meg a zaj- és rezgésterhelési követelményeknek.” Továbbá a Zajr. 3. § (1) bekezdése szerint: „Tilos a védendő környezetben veszélyes mértékű környezeti zajt vagy rezgést okozni.”

Földtani közeg védelem:

A tevékenység megkezdésének első fázisában a bányaterület kijelölése, a területfoglalás és a humusztartalmú termőtalaj letermelése gyakorol jelentős hatást a földtani közeg rétegeiben. A humuszmentesítés során 0,6 m vastagságban termelik le az inaktív fedő réteget, melynek legfelső 25 cm-re a humuszban gazdag feltalaj. A lefedési munkálatok során a földtani közeg felső rétegei megbontásra, kitermelésre kerülnek, ezáltal azok szerkezete megváltozik, egyes rétegei összekeverednek, tömörödnek, mások fellazulhatnak, a hatás azonban csak lokális jellegű. A kivitelezés során letermelt humuszos talajtakarót a helyszínen deponálják, majd a felhagyást követően a rekultiváció során visszatöltik.

A munkagépek és szállítójárművek taposó hatása szintén a talaj fizikai tulajdonságaiban idéz elő lokális jellegű változást (tömörödés).

A létesítménnyel kapcsolatban alapozási jellegű munkálatok nincsenek, szilárd útburkolatot, telepített építmények nem lesznek. A telepítés során veszélyes anyag tárolás nem történik, a munkagépek karbantartását a helyszínen nem végzik. A kivitelezési munkák során a gépjárművek üzemanyaggal történő feltöltése közforgalmú kutakon, illetve a kivitelező vállalkozó telephelyein történik.

A tevékenység során – a megfelelő műszaki védelemnek, a folyamatos ellenőrzéseknek, a szükséges karbantartásoknak köszönhetően, normál üzemelési körülmények között – a talaj szennyeződése nem következhet be.

A bányaművelés során a talajra ülepedve, majd abba bemosódva szennyező hatást jelentenek a munkagépek, szállítójárművek által kibocsátott szennyezőanyagok.

A bányaterületen szociális vízfelhasználásra nem kerül sor, a szükséges vizigényt palackozott vízzel biztosítják. A telephelyen mobil WC konténer kerül telepítésre, a keletkező kommunális szennyvizet zárt rendszerben, szivárgástól mentesen gyűjtik, majd elszállítják.

A homokbánya területére hulló csapadékvíz a burkolatlan felületen helyben elszikkad, talajba szivárogva a kitermeléssel talajvíztükröt elérő helyeken a talajvíz mennyiségéhez adódik.

Havária esemény a munkagépek, szállítójárművek meghibásodása esetén következhet be (üzemanyag, hidraulikaolaj, kenőzsír elcsepegése, elfolyása). Esetleges havária esetén, a szennyező anyag felitatásával, a szennyezett föld összegyűjtésével, majd veszélyes hulladékként történő elszállításával, a szennyeződés gyorsan lokalizálható, a környezetszennyezés minimalizálható. A havária esetek elkerülése azonban a munkagépek, szállítójárművek megfelelő karbantartásával biztosítható. A havária esetek elkerülése azonban rendszeres karbantartással, ellenőrzéssel, a technológiai- és üzemelési utasítások betartásával biztosítható.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a tervezett beruházás – a földtani közeg védelme szempontjából – a területre vonatkozóan jelentős mértékű többletterheléssel nem jár, a földtani közegben tartós károsodás nem valószínűsíthető.

Táj- és természetvédelem:

A természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 6. § (2) bekezdés alapján „természetvédelmi hatóságként - ha kormányrendelet másként nem rendelkezik - a területi természetvédelmi hatóság jár el.” A Korm. rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében „területi természetvédelmi hatóságként vármegyei illetékességgel - e bekezdésben foglalt kivétellel – a vármegyei kormányhivatal jár el.”

A szakkérdést a természetvédelmi hatóság a Korm. rendelet vonatkozó melléklete alapján vizsgálta.

A kérelemben szereplő Balástya 0342/2 és 0342/3 hrsz. alatti ingatlanok országos jelentőségű védett természeti területet nem érintenek, azonban az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Nkr.) szerint, valamint az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet 1. számú mellékletének 8.2.1. pontja alapján a Balástya-Szatymaz környéki homokvidék elnevezésű, HUKN10008 azonosító számú különleges madárvédelmi terület részeként a Natura 2000 hálózatba tartoznak.

Az Nkr. 4. § (1) bekezdése szerint:

„A Natura 2000 területek lehatárolásának és fenntartásának célja az azokon található, az 1–3. számú mellékletben meghatározott fajok és a 4. számú mellékletben meghatározott élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás feltételeinek biztosítása.”

A Natura 2000 terület természetvédelmi kezelésével kapcsolatos szakmai javaslatokat összesítő Natura fenntartási terv 2016-ban készült el, illetve 2019-ben került felülvizsgálatra.

A területen a jelölő madárfajok a következők: fehér gólya (*Ciconia ciconia*), szalakóta (*Coracias garrulus*), parlagi pityer (*Anthus campestris*), kis örgébics (*Lanius minor*), töviszúró gébics (*Lanius collurio*), ugartyúk (*Burhinus oedicnemus*), kékes rétihéja (*Circus cyaneus*), balkáni fakopáncs (*Dendrocopos syriacus*). A fenntartási terv a jelölő madárfajok potenciális táplálkozó és élőhelyül szolgáló gyepterületek területének csökkenését a különböző hatótényeket összesítve a legfontosabb veszélyeztető tényezők között tartja számon.

A tervezett bánya létesítésével érintett terület természetbeni állapotát tekintve részben beépített terület (az épületek elbontásra kerültek), illetve a be nem épített területeken bolygatott, jelenleg regenerálódó gyep található. A területen nem a vegetáció, hanem a jelölő madárfajok szempontjából értelmezett élőhely képvisel értéket, mivel a jelölő fajok egy részének ezek a jellegtelen szárazgyepesek is táplálkozó területül szolgálnak, amit alátámasztanak az előzetes vizsgálati dokumentációban részletezett megfigyelési adatok is.

Ugyanakkor Balástya-Szatymaz környéki homokvidék Natura 2000 területen több olyan egykori célkitermelő hely vagy bánya is található, melyek felhagyását követően az adott területeken magas természeti értékű, másodlagos vizes élőhelyek alakultak ki.

Ilyen másodlagos vizes élőhely a tárgyi területtől ÉNy-i irányban lévő, „Balástya IV. homok” védnevű felhagyott bánya is. amely jelenlegi formájában kimagasló természeti értékű, a területen a következő védett növényfajok fordulnak elő: kiséfű aszat (*Cirsium brachycephalum*), kései gyíkpohár (*Blackstonia acuminata*), mocsári sisakoskosbor (*Anacamptis palustris subsp. palustris*), poloskaszagú sisakoskosbor (*Anacamptis coriophora*), kormos csáté (*Schoenus nigricans*).

Amennyiben a tavaszi időszakban a területen vízborítás alakul ki, úgy az a következő madárfajok számára biztosít költőhelyet: piroslábú cankó (*Tringa totanus*), gólyatöcs (*Himantopus himantopus*), gulipán (*Recurvirostra avosetta*), kis lile (*Charadrius dubius*), bíbic (*Vanellus vanellus*), bütykös ásólúd (*Tadorna tadorna*).

A hatóság a rendelkezésére álló információk, valamint a benyújtott Natura 2000 hatásbecslési dokumentáció alapján megállapította, hogy a tervezett bányászati tevékenység a terület jelölő madárfajai szempontjából jelentős negatív hatással nem fog járni.

A természetvédelmi hatóság nyilatkozata kialakítása során figyelembe vette a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóság, mint a védett és fokozottan védett természeti értékek, védett és fokozottan védett természeti területek, a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelőjének az ÁLT/219-1/2024. számú állásfoglalását.

Felhagyás:

A bányászati tevékenység ideje 10-15 évre becsülhető. A tevékenység felszámolása a bányaművelés befejezését és az azt követő tájrendezést és rekultivációt jelenti a humusztartalmú termőtalaj visszaterítésével, a megfelelő rézsűk, valamint a vizes élőhelyek kialakításával. A munkálatok során műszaki baleset bekövetkezése nem valószínűsíthető, a felhagyás környezetterheléssel nem jár.

*

A hatóság 2023. november 17-én – figyelemmel a R. 1. § (6b) bekezdésére – tájékoztatta a tevékenység telepítési helye szerinti település jegyzőjét, hogy az előzetes vizsgálati eljárásban ügyfélnek minősül és nyilatkozatot tehet.

Balástya Nagyközség Jegyzője nem tett nyilatkozatot.

*

A R. 5. § (2) bekezdés c) pontja értelmében „a környezetvédelmi hatóság a határozatában, amennyiben az előzetes vizsgálat során a tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel,

ca) **ennek tényét rögzíti és – a cb) és cd) alpontban foglaltak kivételével – megállapítja, hogy az adott tevékenység kérelem szerinti megvalósítására engedély nem adható.**”

A hatóság a határozat rendelkező részében rögzítette, hogy a tevékenység engedélyezését kizáró ok merült fel, mivel

- a szakhatóság vízvédelmi, vízgazdálkodási szempontból nem járult hozzá a tevékenység végzéséhez;
- örökségvédelmi szempontból az ügyfél az előírt hiánypótlásnak nem tett eleget, ezért a szakkérdés vizsgálatára az eljárásba bevont örökségvédelmi hatóság sem járult hozzá az engedély megadásához.

A fentiekre tekintettel a hatóság megállapította, hogy az adott tevékenység kérelem szerinti megvalósítására engedély nem adható.

A hatóság az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 43. § (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel a teljes eljárás szabályai szerint járt el.

A hatóság jelen határozatot *a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény* (továbbiakban Kvt.) 71. § (3) bekezdése értelmében – véglegessé válására tekintet nélkül – közhírré teszi.

Az ügyintézési határidő – figyelemmel *az igazgatási szünetről szóló 2023. évi XXVI. törvény* 3. § (2) bekezdés 1. pontjára, valamint *a 2023. évi téli igazgatási szünet elrendeléséről szóló 407/2023. (VIII. 30.) Korm. rendelet* 1. § (2) bekezdésére – 2024. február 25. napján jár le.

A hatóság a R. 5. § (6) bekezdése alapján ezen döntését külön levéllel megküldi az eljárásban érintett, hatásterületen lévő települési önkormányzat jegyzőjének, aki gondoskodik a határozat teljes szövegének nyilvános közzétételéről.

Az Ákr. 82. § (1) bekezdése értelmében a döntés a közléssel lesz végleges.
A közigazgatási perindítás lehetőségét az Ákr. 112. § és 114. § (1) bekezdése biztosítja.

A közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 4. § (2) bekezdése alapján közigazgatási jogvita tárgya, ha bármely a közigazgatási tevékenységgel közvetlenül érintett fél a vitatott tevékenységgel szemben jogszabály által biztosított közigazgatási jogorvoslatot kimerítette, vagy a pert jogszabály előírása miatt más közigazgatási eljárás előzte meg. A Kp. 5. § (1) bekezdése alapján a bíróság a közigazgatási jogvitát közigazgatási perben bírálja el, melyet a 37. § (1) bekezdése alapján keresetlevéllel kell megindítani. A keresetlevél tartalmáról, előterjesztésének határidejéről és módjáról a Kp. 29. § (1) bekezdése, 37-40. §-ai, továbbá *a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény* 608. § (1) bekezdése alapján adott az ügyben döntést hozó hatóság tájékoztatást.

A keresetlevél előterjesztéséhez használható nyomtatványt *a polgári perben és a közigazgatási bírósági eljárásban alkalmazható nyomtatványokról szóló 17/2020. (XII. 23.) IM rendelet* tartalmazza.

Az eljáró bíróság hatásköre és illetékessége a Kp. 12. § (1) bekezdésén, valamint 13. § (1) bekezdésén alapul.

A közigazgatási jogvita elbírálása iránti közigazgatási per és egyéb közigazgatási bírósági eljárás illetéke *az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény* (a továbbiakban: Itv.) 45/A. § (1) bekezdése értelmében 30 000 forint. A közigazgatási bírósági eljárásban a felet az Itv. 62. § (1) bekezdés h) pontja értelmében tárgyi illeték-feljegyzési jog illeti meg.

A Kp. 50. § (4) bekezdése értelmében az azonnali jogvédelem iránti kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, és az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni kell, a kérelmet megalapozó tényeket pedig valószínűsíteni kell. A Kp. 50. § (2) bekezdése alapján azonnali jogvédelem keretében kérhető a halasztó hatály elrendelése, a halasztó hatály feloldása, ideiglenes intézkedés, illetve előzetes bizonyítás elrendelése.

A peres eljárás illetékéről, valamint a perköltségről, illetve annak viseléséről a bíróság az eljárást befejező határozatában hivatalból dönt. A peres eljárás illetékét és a perköltséget a félnek a pernyertesség függvényében kell viselnie. A közigazgatási perben a félnek a bíróság kérelemre – a kérelem előterjesztésétől kezdve – költségmentességet engedélyezhet. Ekkor a fél mentesül az illeték megfizetése alól, azonban a közigazgatási pert indító felet a

perveztesége esetén az esetleges költségmentesség sem mentesíti a közigazgatási hatóság perköltségének viselése alól.

Az igazgatási szolgáltatási díj mértékét a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet 1. számú mellékletének 1./35. pontja alapján határozta meg a hatóság.

A hatóság hatáskörét a Kvt. 71. § (1) bekezdése, illetékességét a Rendelet 2. § (1) bekezdése állapítja meg.

Szeged, 2024. január 25.

dr. Salgó László Péter főispán
nevében és megbízásából:

Katona Csaba
főosztályvezető

2024 JAN 25.

Kapják:

1. UNI-TERV 2005 Kft. Cégkapu
2. Szentesi Energia Kft. (tájékoztatásul) Cégkapu
3. CSCSVKH Szegedi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály 6726 Szeged, Derkovits fasor 7-11. nepeu.szeged@csongrad.gov.hu - elektronikus úton
4. CSCSVKH Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladékgazd. Osztály 6726 Szeged, Derkovits fasor 7-11. helyben
5. CSCSVKH Agrárügyi Főosztály Növény- és Talajvédelmi Osztály 6800 Hódmezővásárhely, Rárósi út 110. nto.hmvhely@csongrad.gov.hu - elektronikus úton
6. CSCSVKH Építésügyi és Örökségvédelmi Főosztály Építésügyi Hatósági Osztály 1. 6722 Szeged, Rákóczi tér 1. epitesugy.szeged@csongrad.gov.hu - elektronikus úton
7. CSCSVKH Földhivatali Főosztály Földhivatali Osztály 1. 6724 Szeged, Kálvária sgt. 41-43. foldhivatal.szeged@csongrad.gov.hu - elektronikus úton
8. Balástya Nagyközség Jegyzője HKP
9. Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Ig. Igazgató-helyettesi Szervezet Katasztrófavédelmi Hatósági Osztály 6728 Szeged, Napos út 4. HKP
10. Csongrád-Csanád Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 6724 Szeged, Berliini krt. 16-18. HKP
11. Irattár

